

Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει την αλήθεια, πως μεγάλες ψυχές σαν τον Ιωάννη τον Χρυσόστομο, τον βλαστό της Αντιοχείας, δεν περνούν συχνά από το πρόσωπο της γης.

Γι' αυτό και η Εκκλησία μας πανηγυρικός τιμά την μνήμη του μοναδικού αυτού πνεύματος, την 13^η Νοεμβρίου, κατά μετάθεση της πραγματικής ημερομηνίας του θανάτου του στις 14 Σεπτεμβρίου, ημέρα της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού.

Ο μεγάλος αυτός πατέρας και διδάσκαλος της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, γεννήθηκε στην Αντιόχεια το 347 μ.Χ.

Πατέρας του ήταν ο στρατηγός Σεκούνδος και μητέρα του η Ανθούσα. Γρήγορα έμεινε ορφανός από πατέρα, και η μητέρα του - χήρα τότε 20 ετών - τον ανέθρεψε και τον μόρφωσε κατά τον καλύτερο χριστιανικό τρόπο.

Τόση ήταν η επιμέλεια και η επίδοση του Ιωάννη στην γνώση, που ο δάσκαλος του Λιβάνιος έμενε κατάπληκτος. Κι' όταν αργότερα ρωτήθηκε, ποιόν θα άφηνε διάδοχο στην Σχολή, αδίστακτα απάντησε: "Ιωάννη, ει μη χριστιανοί αυτόν εσύλησαν."

Δηλαδή τον Ιωάννη θα άφηνα, αν δεν τον είχαν κερδίσει οι Χριστιανοί.

Και ο νεαρός τότε σπουδαστής Ιωάννης, που αγαπούσε την μάθηση και επεδίωκε την γνώση, εκτιμώντας την ασύγκριτα μεγάλη αξία του Ευαγγελίου του Χριστού, έγινε πάνω απ' όλα σπουδαστής της Αγίας Γραφής και κυριολεκτικά την κατέφαγε.

Ο Ιωάννης σπούδασε ρητορική, νομική όπως θα λέγαμε σήμερα, και φιλοσοφία.

Σε ηλικία 20 ετών, από τη θέση του συνηγόρου, τόσο εντυπωσίασε με την ευγλωττία του, ώστε χαρακτηρίστηκε απaráμιλλος Αριστέας του δικανικού βήματος.

Ο Χρυσορρήμων Πατριάρχης υπήρξε πολυεδρική χαρισματική φυσιογνωμία. Έτσι στο πρόσωπο του μπορεί να τιμά η ιστορία τον ανθρωπιστή, η Λογοτεχνία τον συγγραφέα, η Νομική τον δεινό ρήτορα και συζητητή, η Κοινωνική Πρόνοια τον οργανωτή της Φιλανθρωπίας και τον κοινωνικό εργάτη, η Παιδα-

γωγική τον εμπνευσμένο παιδαγωγό και η Ψυχολογία τον φωτισμένο ανατόμο της ανθρώπινης ψυχής.

Επί πλέον κληροδότησε στους χριστιανούς όλων των εποχών 1447 Λόγους και 249 Επιστολές.

Έτσι, 16 αιώνες μετά τον θάνατό του, έχουμε την ευλογημένη δυνατότητα να τον ακούμε μέσα από τα συγγράμματά του, μα και να τον ζούμε μέσα από τα κείμενα της Θείας Λειτουργίας του.

Επιζητούσε κάτι ουσιαστικότερο και υψηλότερο από μια επαγγελματική καριέρα. Αποσύρθηκε στο σπίτι του στην αρχή, στην έρημο αργότερα και επί 6 χρόνια ετοιμαζόταν με προσευχή και μελέτη, για το έργο του κηρύγματος.

Το 380 επανήλθε στην Αντιόχεια, όπου χειροτονήθηκε διάκονος και μετά 5/ετία πρεσβύτερος. Με τον βαθμό αυτό υπηρέτησε τον άμβωνα και το έργο γενικότερα της Εκκλησίας επί 11 χρόνια.

Μιλούσε και κήρυττε για να κάνει προσιτά τα νοήματα του θείου λόγου στον λαό. Για να στηρίξει, όχι για να εντυπωσιάσει.

Η φήμη του γρήγορα ξεπέρασε τα όρια της Αντιοχείας. Κι όταν το 398 πέθανε ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ο χριστιανικός κόσμος έστρεψε το ενδιαφέρον του, στον Ιωάννη.

Παρά την θέλησή του, τον έφεραν βιαίως στην Κωνσταντινούπολη, όπου χειροτονήθηκε Πατριάρχης, Επίσκοπος στον ενδοξότερο θρόνο.

Ο ιερός Χρυσόστομος γνώριζε πολύ καλά το έργο και την ευθύνη του ποιμένος της Εκκλησίας.

Μίλησε ανοιχτά εναντίον των συνεισάκτων (των γυναικών που συζούν με αγάμους), εναντίον της πλεονεξίας και του άδικου πλουτισμού, εναντίον της ασωτίας, της αλαζονείας, της κενοδοξίας, της αργολογίας, της επιπορκίας, και γενικά της υβριστικής στάσης εναντίον στον Θεό.

Περιορίσε τις δαπάνες της Αρχιεπισκοπής, για να εξευρεθούν χρήματα για το φιλανθρωπικό της έργο και λειτούργησε συσσίτιο που παρείχε καθημερινά 7.000 μερίδες, την ημέρα, ενώ ο ίδιος ζούσε ασκητικότερα.

Δίδασκε, παρηγορούσε, νουθετούσε, υπερασπιζόταν αδικημένους, οργάνωνε ιεραποστολές στην Σκυθία, την Περσία και τη Φοινίκη.

Τα ανορθωτικά του όμως μέτρα για την Εκκλησία και η ελεγκτική του γλώσσα, η οποία δεν χαριζόταν ούτε στα ανάκτορα, προκάλεσαν την εχθρότητα και τον φθόνο πολλών δυσареστημένων.

Εξύφανον συκοφαντίες και εχάλκευσαν κατηγορίες, εναντίον του Ιωάννη και με κύριο μοχλό την φιλόδοξη αυτοκράτειρα Ευδοξία, τον εξόρισαν στην Κουκουσό, στα βάθη της Αρμενίας.

Τελικός σκοπός των εχθρών του ήταν η φυσική του εξόντωση, δηλαδή ο Θάνατός του, επειδή κι από τον τόπο της εξορίας του, ασκούσε τεράστια επιρροή στο λαό.

Και με την πρόφαση πως θα τον μετέφεραν σε άλλον τόπο, τον υποχρέωσαν να οδοιπορεί επί 3/μηνο άρρωστος, για να φθάσουν στην Πιτυούντα, "τόπον πανέρημον", στην ανατολική πλευρά του Πόντου.

Μα ο ασθενικός Πατριάρχης οδοιπορούσε δύσκολα, χωρίς περιποίηση και κάτω από τις βλαστήμιες των στρατιωτών που βιάζονταν.

Μα ποτέ δεν ανέβηκε λόγος πικρός στα χείλη του. Κοντά στα Κόμανα, αναγκάστηκαν να διανυκτερεύσουν στο εκκλησάκι του Αγίου Βασιλίσκου.

Σωριάστηκε στις πλάκες της Εκκλησίας ο Χρυσορρήμων, που έσειε με τον λόγο του τον άμβωνα της Βασιλεύουσας, αδύναμος και κουρασμένος.

Μα ξαφνικά το πρόσωπο του έλαμψε. Είδε μπροστά του τον Άγιο Βασιλίσκο, που του είπε: "Θαρσεί, αδελφέ μου Ιωάννη, αύριο γαρ άμα εσώμεθα".

Το πρωί ο Ιωάννης περιποιήθηκε όσο ήταν δυνατόν τον εαυτό του, ανασηκώθηκε, ντύθηκε στα λευκά και κοινώνησε τα Άχραντα Μυστήρια.

Ύστερα προσευχήθηκε και τελείωσε την ζωή του με την συνηθισμένη του φράση: "Δόξα τω Θεώ πάντων ένεκεν. Για όλα, "Δόξα Τω Θεώ".

Έκανε το σημείο του Σταύρου και έμεινε νεκρός. Ήταν ημέρα του Σταυρού 14 Σεπτεμβρίου του 407.

Τριάντα σχεδόν χρόνια αργότερα, στις 27 Ιανουαρίου του 438 ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Πρόκλος, μαθητής του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, μετέφερε τα ιερά οστά τού διδασκάλου του, κατά τρόπο πανηγυρικό στην Κωνσταντινούπολη. Απερίγραπτη ήταν η συγκίνηση του λαού και η ευλάβεια κατά την υποδοχή του λειψάνου.

Ακόμη συγκινητική ήταν η σκηνή, όταν ο αυτοκράτορας Θεοδόσιος και η αδελφή του Πουλχερία, γονατιστοί και δακρυσμένοι, ζητούσαν από τον Άγιο συγχώρεση, για τα σφάλματα των γονέων τους, Αρκαδίου και Ευδοξίας που κατεδίωξαν τον Άγιο.

Έπειτα η πομπή, με επικεφαλής τους βασιλείς, κατέληξε στον ναό των Αγίων Αποστόλων, όπου έγινε η κατάθεση των λειψάνων.

Κατά την παράδοση, όταν ενεθρόνισαν το λείψανο του Αγίου εμφανίστηκε το χέρι του, που υψώθηκε, ευλόγησε τα πλήθη και ακούστηκε η φωνή του να λέει σε κλήρο και λαό "Ειρήνη πάσι".

Ανατολή και Δύση, ανακήρυξαν τον Ιωάννη "Οικουμενικό διδάσκαλο, μέγιστο φωστήρα της οικουμένης, στύλον της Εκκλησίας, φως της αλήθειας, σάλπιγγα του Χριστού, των του Θεού σοφόν υποφήτην, θεοφόρον και θεοφιλή."

Πηγή: Ορθόδοξο Χριστιανικό Περιοδικό "ΛΥΔΙΑ"

Σας ευχαριστώ

Δημήτριος Μητρόπουλος